

GRADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 17 Iuliu st. v.
29 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminică'a.

Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 53.

ANUL XVI.

1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Resnetu în caus'a școlilor pentru fete.

Abia esiste cestiune, care se p^ota află resnetu mai viu în animele românilor, mai v^{er}tosu din părțile ungurene, ale Bihorului și Satumarelui, decât cestiunea ventilata în articolul de fondu al f^oiei „Familia“ din 22 Iuliu st. n. nr. 51. „Școli pentru fete“! Acest'a se ni fia devis'a pentru timpul prosimu, acest'a se ni fia scopul, întru ajungerea căruia se ni sacrificămu înainte de t^ote puterile fizice și morale!

Pentru că, ce este ore o națiune fără cultura!? Este unu poporu carele numai vegeteza, carele din motivul neînsemnatății sale nu este în stare a-si eluata locu cuviinciosu între celelalte popore ale l^umei; este unu numeru de omeni al căror cuv^{en}tu nu pondereza înainte celoralalte națiuni, ci este condamnatu, ca se se supuna sentinței acelor națiuni și popore, cari prin gradul de cultura ajunsu, isi căștiga dreptul de a decide asupra sortii poporelor lipsite de cultur'a receruta pentru a conlucra întru înaintarea bunastărei și defigerea pozițiunii sociale a statelor singuratece.

Așa e, cultur'a este ceea ce radica poporele singuratece asupra altor națiuni, și le înaltă de conducătoriele afacerilor l^umei politice și sociale. Și chiar pentru acea este datori'a noastră comuna a ne serv^{ir} de t^ote mijlocele, cari potu înaltă și națiunea româna și respective pe poporu românu din părțile ungurene la acelu gradu de dezvoltare sociala, carele se fia de ajunsu, pentru a-i ascură în viet'a comuna unu votu decisivu, și se-l smulga din pozițiunea umilitore de a prim^{ir} singuru decisiunile altora, aduse față de interesele sale.

Singuru cultur'a și bunastarea materiala provenita din acest'a, este acea, ce ni p^ote ascură o pozițiune onorifica între celelalte națiuni, și pentru acea trebuie se ni fia datori'a ceea mai sânta a ne îngriji de căștigarea aceleia. Spre acestu scopu înse, ce este ore mai acomodat^u și mai comendabilu, decât spriginirea și înaintarea cestiunei despre crescerea fetelor corespunzătoare indigențelor timpului și gradului de cultura al secolului?

Omul dupa ce se nasce nu se preda îndata grigiei pedagogilor și erudiților, ci se încredințeza îngrișiei fragede a mamei, care dela natura este chiamata a dezvoltă facultățile și însușirile singuratecilor, cari în omeni sunt cu multu mai asemenea decât se presupune de comunu, înse prin direcțiune buna se reușea ce o au luat, devinu a fi mai perfecte se u mai modeste. Impresiunile anilor primi din viet'a omenesca ne conduc^u pâna la cea din urma resufflare, și estu mod^u și principiile, mod^u de cugetare și sintem^{en}tele cari în prunci'a noastră le sugemu așa dicându cu laptele mamei ni deservesc^u

ca fundamentul dezvoltării și cultivării ulterioare, sunt bas'a creșterii noastre.

Pentru ca se putemu căștiga dara și noi o inteligentia care se împuna celoralalte națiuni, este necesariu ca mamele române se se folosescă de influența beneficoare cu care le-a proveđutu natur'a, și se preocupe în favorul națiunii române impresiunile prime ale pruncilor sei, dându-li de o parte înca acasa cultur'a sociala receruta, ca se p^ota cuprinde locu onorificu în ori ce societate, și se nu fia constrinși a se retrage din motivu că nu sunt inițiatⁱ în regulile buneicuvintie și a conversațiunii sociale, pentru că credu a put^u afirmă cu positivitate, cumca acesta retragere din partea tinerimei, care la unii nu înceta nici deca au devenitu barbati, înca este o cauza a postpunerii sociale a românilor; de alta parte înse e necesariu ca mamele române aducându-si înainte de t^ote aminte că sunt române, și că au detorința sânta a susține și cultivă limb'a dulce stramosiesca, se escite în pruncii sei sentiu maretiu de naționalitate adeverata, prin esercițiul și folosirea deca nu eschisiva dar preponderanta a limbei materne, imprimându-le în memoria înca în anii fragedi ai prunciei, că sunt fii și fiice de românu și că prin urmare au detoria a starui și conlucra întru înaintarea culturii și bunastării poporului românu, și a-i ascură estu mod^u între celelalte națiuni unu locu corespunzătoru trecutului seu maretiu.

Durere înse, că încât pentru limba, multe fete din părțile Bihorului și Satumarelui abia vor fi în stare a satisfac^u aceasta chiamare subl^{im}a, pentru că precum esperiămu, din caus'a împregiurărilor locale, dar mai v^{er}tosu din motivul tristu că nu și-o au pututu învetiă dela parinti, nu sciu limb'a româna, ci atât în conversațiunile familiare, cât și în cele sociale se servesc^u de limbe straine, neglijându cu totu limb'a lor strabuna, limb'a româna, atât de dulce și armonioasa.

Deca voimu dara cumca neglijerea limbei noastre se nu devina periculoasa pentru esistentia inteligentiei române, și din defectul sentiuului naționalu al acesteia p^ote și pentru poporu românu, trebuie se ne îngrișimu fără întârziare, ca celu puțin^u sucrescentia cea mai de aproape se aiba ocaziune a se cultivă și creșce în spirit^u naționalu. Se dămu dara acesta ocaziune fetelor române, și se aretămu l^umei, că Bihorul și Satmariul înca nu și-au perdutu sentiuul seu de naționalitate, și deca acel'a a și dormitatu pe unu timp^u, totusi nu a peritu din animele noastre, ci cunoscându apropiarea pericolului, sântemu resoluti a repară neglijența noastră de pâna acum și a dă națiunii române o sucrescentia demna de numele de *romanu*.

Întru realizarea acestui scopu înse, cu considera-

țiune și la împregiurarea, că pentru înființarea unei școle mai înalte de fete a sosit acum și timpul supremu, credu a fi o procedura împreunată cu multa întârziare a cercă întâiu după unu individuu singuratecu, carele se întreprinda deschiderea unei asemenea școle séu a cede caus'a întrepunerii societăței întregi, ci credu cumca ar fi mai cu scopu ca redacțiunile foilor nōstre române, inteligintî'a româna, séu dōra ven. capitulu Oradanu, sé examineze starea colectelor facute în acestu scopu cu vre-o câțiva ani mai nainte.

Și sūm convinsu, că adaugēndu-se cătra sum'a câștigata din colectele memorate, sum'a de 4830 fl. câștigata în scopul memoratu din remasul episcopului Popu-Selagianu, acestu capitalu va fi de ajunsu pentru a putē deschide acea școlă.

Séu așu dorî cel puținu ca sé se prezenteze publiculu unu proiectu pentru înființarea acelei școle, sé se numēska sum'a cu care dispune fondul școlei de fetitē pentru presentu, și sum'a care s'ar mai recere pentru a se putē deschide acelu institutu de așă mare importantîa, pentru ca după asecurarea cuvenincîōsa a capitalulu câștigatu prin colecte, și ce pōte ar fi înca mai consultu, după aședarea acelu capitalu sub grigî'a ven. capitulu de Orade, unde se administrēza și sum'a testata prin episcopul Iosif Popu-Selagianu, sé se pōta face o noua colecta pentru suplenirea sumelor înca recerute, și sūm convinsu, că rezultatul acestei colecte va sé documenteze, că românii din Bihoru și Satumare sūnt petrunsi de adevērul cuvintelor poetulu carele dice: „Mult e dulce și frumōsa limb'a ce-o vorbimu . . .” și că sūnt resoluti a face tōte cele posibile pentru susținerea limbēi stramosiesci.

S. R.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

În cugetele sale tulburate ea se ocupă numai cu fîca sa, și în tōte dîlele așteptă pe Sabine, sé auda sciri despre copil'a sa. Întrebările judecatorulu de instrucțiune i deșteptara memori'a.

Și ce evenimente înfioratōre i se ivira în memoria! Din momentulu acesta iērasi fric'a începū a o tortură că-si va perde pānea. Din ce va cresce pe Juliette?

Când deja fu în stare sé cugete cu minte liniscita asupra curiositătii pozițiunii sale, nici atunce nu avū curagiū a marturisi celē întēplate.

În locu d'a fi chiamatu la sine pe maestrul, sé-i descopere nenorocirea, ce a pațit'o fără vin'a ei, ea remase tacuta și seriōsa, așteptāndu cu resignațiune deplina lovitur'a, despre care sciea, că prin descoperirea furtulu va suferi-o. Fric'a ei marita prin lāngōrea continua, și vointî'a-i frānta prin bōla, o împedecara sé spuna ēnsasi și lamurit, ceea ce i s'a întēplatu.

VII.

În acēsta dî iritabila s'au petrecutu o mulțime de evenimente înaintea celor interesati.

Justin Reboux fu confrontatu cu Ismérie bolnav'a.

Acusatul se înfașă cu tōta ur'a ānimei sale înainte bolnavei, și nu fu în stare a-si suprimā acele injuraturi și amenințări, cari în cele patru-spre-dece dîle ale închisorii sale se adunara în sufletul seu în contra ei.

Judecatorulu de instrucțiune, în acēsta erupțiune fără frāu a pasiunii, parea a gasi unu punctu de mănecare pentru amenuntele faptulu misteriosu, și pentru aceea la începutu nu înterupse pe omul furiosu; dar când vedū, că Justin Reboux nu dice altu ceva decāt niște injuraturi ordinare, ordonă sé taca.

Ismérie, care numai cu mare greutate erā în stare

a-si ține capul liberu, ascultă injuraturele lui Justin Reboux dreptu pedēpsa meritata, și în tonu rugatoru, dice numai atāta, că i pare reu fōrte de acus'a-i rostita în stare de deliriu.

— Iērta-me, — dice ea, — n'am sciutu de mine, când am rostitu numele dtale. Scii, că me aflam la marginea mormēntulu.

— Mare norocire pentru mine, că mai traiesci, — dice duru Reboux, — căci erā p'aci sé ajungu la locul de perdare. Limb'a femeii e unu adevēratu veninu omoritoru, înca și atunce când vorbesce în deliriu.

— Iērta peccatul meu comisu fără sciintîa, — îl rugă Ismérie.

— Nu-l voiu iertā, și așu minți, dēca așu dice, că sūm în stare a iertā. Mi-ar placē multu, dēca nu te-așu mai vedē nici odata!

Justin Reboux fu pusu înca în dîu'a aceea pe picioru liberu.

Judecatorulu de instrucțiune perdū urm'a ce-i parea că a gasit'o, și trebuiā sé caute alt'a.

S'a prinsu unu cerșitoru vagabundu, care s'a vedutu pe timpul omorulu în giurul acela, dar fu lasatu iērasi liberu, căci nu s'a gasitu în contra lui nici o proba.

Investigațiunea în cas'a lui Keiffer abiā a rezultatu vr'o descoperire mai importanta.

În calindarul usurarulu în dîu'a omorulu erau însemnate cu cerus'a urmatōrele cuvinte:

„Luni sér'a la capela“.

Altu ceva nu s'a gasitu.

Acēsta notiția aretā, că Isac Keiffer, în urmarea unei convorbiri anteriōre, așteptā pe cineva la capela.

Dar pe cine?

Judecatorulu de instrucțiune credea, că în privintîa acestui punctu putea sé capete deslucire dela Ismérie.

Când fu întrebata, că ce a cautatu așă târđiu pe calea ce duce la capela, — ea spuse simplu, că a cercetatu famili'a pescarulu.

Judecatorulu de instrucțiune întrebă motivul acestei visite. Ismérie deveni confusa, și declarā esitāndu, că se simte reu și nu e în stare a responde la întrebarea acēst'a.

Judecatorulu de instrucțiune incetā d'a mai întrebā. Humanismul și interesul ce purtā pentru caus'a acēst'a, i impuneau, sé nu mai silēska pe biēt'a femeia.

Înse esitarea Ismérie-ei, când ar fi fost atāt de ușoru a responde la întrebare, mai ales pentru că erā vorb'a de unu lucru atāt de nevinovatu, la care putea sé responde ușor, facea impresiune fōrte neplacuta asupra judecatorulu de instrucțiune.

El nu scapā din vedere, că o mîa cinci sute de franci lipsiau din cassa, ceea ce după parerea lui putea sé lumineze multe pārti întunecate ale evenimentulu. Fiindu vorb'a de bani, presintîa usurarulu i parea esplicabila.

Întrebarea erā numai, dēca usurarul a dusu bani la acea întelnire, séu pretins'a acolo bani dela cineva?

Erā de cređutu, că el a mersu acolo pentru cutare împrumutu, ce voia sé-l facea în secretu. Când dedea bani, totdeuna isi facea trēb'a în linisce; dar de erā vorb'a de pretensiune, isi valorā drepturile cu mare sgomotu.

Aceste dōue moduri deosebite ale procedurii sale ni esplca motivul, pentru care ōmenii cari aveau trebuintîa de bani se adressau cătra dēnsul cu încredere pentru facere de împrumuturi; pe când aceia, cari i erau datori, se spariu dēca il vedeau.

Esaminarea minuțōsa a jurnalulu seu de cassa, dovedī, că în dîu'a acēst'a usurariul nu avea sé capete bani.

(Va urmā.)

Academîa Româna.

Bucuresci, julie.

Şedinţ'a din 27 iunie (9 julie.) Membrii prezenţi : Haşdeu B. P., Urechia V. A., Aurelian P. S., Felix I., Ghica I., sub preşedinţ'a dlui Ion Ghica, p. secretaru gen. dl B. P. Haşdeu.

Dupa cetirea şi aprobarea procesului verbalu al şedinţei precedente, dl preşedinte face următoarele două comunicaţiuni :

1. O adresa din partea dlui membru V. A. Urechia, prin care doneza Academiei o epistola autografa a repausatului membru C. Negruzzi şi două publicaţiuni în limb'a reto-româna, cari toate se primescu cu recunoştinţa.

2. O invitare din partea ministerului instrucţiunii publice de a asistă la distribuirea premiilor scolare.

Numerul membrilor prezenţi fiindu pré restrinsu, şi ne mai fiindu nimicu la ordinea zilei, şedinţ'a se ridică.

Desiu, 23 julie.

(Adunarea despartimentului XII al Asociaţiunii transilvane, timpul, calea ferata Somesiana.)

Stimabila redacţiune!

În numărul 50 al „Familiei“ se scrie sub rubric'a „Asociaţiunea transilvana“ că adunarea despartimentului XII se ţinut în Desiu la 11 julie. Este adevăratu, că pe acestu terminu s'a fost publicatu ţinerea aceleia, înse atunci, durere, nepresintându-se nimene dintre cei 37 domni invitaţi din locu şi alti vre-o 12 din raionul despartimentului acestuia, nu s'a pututu ţine adunarea, aceea înse nici pe al doile terminu anunţiatu în locu — asemenea din lips'a membrilor de ajunsu spre ţinerea aceleia, n'a pututu avé locu, ci a 2-a zi în 18 julie a. c. s'a serbatu cu rezultatu, dupa împregiurări multiamitoru, despre care am onôre a raportă următoarele :

Dl directoru Gabrielu Manu a ţinutu o vorbire acomodată şi meduosa despre activitatea restrinsa a comitetulu în 3 ani trecuti, despre efeptuirea lasamentulu legataru al fericitulu Ioane Titie, fostu jude regiu, din care s'a încassatu 95 fl. v. a. în favoarea fondulu Academiei înfiinţându, şi despre starea şcolei capitale din Lapuşul ung.

Ca notariu adunării a funcţionatu Petru Muresianu.

S'a decisu apoi a se invită Asociaţiunea spre a-si ţine în anul viitoru 1881 adunarea sa anuala generala aici în Desiu, atât în scrisu prin on. comitetu centralu din Sibiu, cât şi prin graiu viu în adunarea de estimpu ţinându la Turda, prin membrii cei ce vor participă în persoana de aici la aceea.

Domni Georgiu Gradovicu, Alesandru Cherestesiu ambii practicanţi de advocatura, Ioane Cipu, Simeon Popelea ambii amployaţi financiari, precum şi dl Vas. Hosszu jude regiu s'a facutu membrii ordinari ai Asociaţiunii, ier Dd. Paul Huza, cancelistu politicu, Stefan Galea esecutoru judiciale, Florian Hatosu şi Ioan Popovicu ambii diurnisti sedriali membrii ajutatori.

Subcomitetul despartimentulu s'a reconstituitu sub directoratul st. d. Gabrielu Manu realegându-se Dd. Petru Anca, August Munteanu, Ioan Vele, Petru Muresianu şi rentregindu-se prin Dd. Vasiliu Hosszu, Simeon Popelea, Ioan Cipu, Alecsiu Bogdanu şi Alesandru Cherestesiu de asesori, dintre cari trei suplenti.

Pe aici timpul este foarte favoritoru fructelor câmpulu, care apromite multu.

În 19 l. c. s'a inceputu lucrul la calea ferata „So-

mesiana“ pe întreg'a linia Destu-Gherla pâna la Apahida, se platesce metrul cubicu de pamântu sapatu cu 14 cr. v. a. **S.**

C e e n o u ?

Logodnic'a moştenitorulu de tron dora în tómn'a acést'a va veni în Ungari'a, căci logodnicul ei a rugat'o să primésca rolul de patronessa al stégulu regimentulu nr. 19, care pórta numele moştenitorulu de tron. Princiessa Stefania a primitu, şi sântirea dora se va face inca în tómn'a acést'a. În momentulu acestu primimu scirea, că princiessa Stefania va veni în luna viitoare cu mama-sa la Ischl, spre a felicita pe imperatés'a-regina Elisabeta la ziua născerii sale de 50 ani, în 16—17 august.

Sciri personale. Dl Emil Costinescu, deputatu şi primu-redatoru al diariulu „Românul“ a petrecutu în septemân'a trecuta la Constantia. — Dl Balaceanu, ministru plenipotenţiaru al României pe lângă curtea din Viena, a sositu la Bucuresci, de unde a mersu la Sinaia, şi-apoi s'a rentorsu la postul seu. — Dl Stolojanu, ministru de justiţia al României, s'a întorsu la Bucuresci din excursiunea ce a facutu în Dobrogea. — Cardinalul Jacobini, pân'acuma nunciu papalu la Viena, se va rentorce la Roma; în locul lui va fi numitu la Viena mons. Roncetti, pân'acuma nunciu în München. — Br. Calice, noul ambasadoru al Austro-Ungariei la Constantinopolu, în septemân'a trecuta a pornitu să-si ocupe postul. — Esc. S. Procopiu Ivascovicu, pusu în pensiune, se va mută din Carlovitşu la Biserica-alba în Banatu, unde a cumperatu otelul Micin, spre a petrece acolo restul zilelor sale.

O scire sensaţionala s'a răspânditu zilele trecute în Budapesta, care spunea, că ministru-preşedinte Tisza a fost lovit de guta. Dar scirea a fost falsă, căci densul tocmai în ziua aceea a venit la Oradea-mare, şi d'aice a mersu la moşi'a sa Geszt.

Serbarea tragatorilor la Viena s'a încheiatu şi membrii s'au imprasciatu în toate părţile. Toti se rentorsera cu bucuria, afara de tragatorii din Budapesta. Las' că au puşcatu reu, înse capul lor, Radocza, a şisu unu toastu în înţelesu atât de loialu austriacu, încât când îl cetira matadorii magiari din Budapesta, incremenira. Diuarele numai decât facura alarma, opiniunea publica deveni iritata, şi se facu planul, ca tragatorii peştani rentorsi acasa, să fia primiti cu musica de pisici. Spre a evita scandalul, Radocza şi socii sei nu se coborira în Pesta, ci în Buda, de unde se dusera cu birje la locuinţele lor.

Afacerea Seemann s'a încheiatu. Al treile care l'a provocatu la duelu a fost cutare Lieszkovszky, impiegatu la ministeriul de financie. Pe când cei doi dinaitea lui au fost multiamiti cu declaraţiunea ce Seemann a datu, acesta a respunsu, că n'are încredere în vorbele lui Seemann; urmarea fu, că Seemann îl provocă apoi pe densul. Tocmai în momentulu, când avea să se faca duelul, martorii fure înscinţiatu, că Lieszkovszky este unu omu petatu, şi că el nu pôte duela. Numai decât s'a convocat unu tribunalu de onôre, şi acesta unanim a decisu, că Lieszkovszky nu e capabilu de duelu. Astfel afacerea pe cale privata s'a încheiatu, şi Seemann s'a rentorsu la Agri'a, unde se va face cercetarea disciplinaria.

Resbunarea unui preotu. Faptulu s'a petrecutu la Ploesci, şi îl estragemu dintr'unu diariu de acolo. Unu preotu betranu, „pop'a Ion“, nu încetă d'a persecuta pe veduv'a repausatulu seu frate, îndemnând'o neconţenit a se duce la calugaria şi să lase lui averea remasa dela repausatul. Înse dn'a Sofia, numele veduvei, nu voiă a se înduplecă, ci, fiindu foarte tinera, caută a se marita

din nou. Și în adevăr, ea gasesce o partida de marita-
giu. Nunt'a se hotărește. Lacomul popa, vedându, că
nu mai este cu putința a întorce pe cumnata-sa dela
hotăria de a se marita, în ziua nuntii, mai întâiu de
deminția chiama mai multi preoti și face unu paras-
tasu repausatului soțiu al cumnatei sale, pune coliv'a
pe mormântul repausatului, pune să traga clopotele la
biserica, pomenindu în gur'a mare pe repausatu și fe-
mei'a sa. Tôte aceste le facea pentru ca să înfrice pe
cumnata sa, și astfel aceea să renuncie la marita-
giu. N'a fost destul atăta; ser'a pe la orele optu, pe când
nunt'a eră gata de pornire, pop'a Ion avusese grig'a a
chiamă din nou mai multi preoti și a începe slujb'a
unei priveghieri pentru sufletul repausatului și pentru
afuriseră dnei Sofia, că se marita. Mirés'a cu ginerile și
cu cei alti nuntasi iesu din curte și îndreptându-se că-
tra biserica, ômenii lui popa Ion tragu cu putere clopo-
tele pomenindu în gur'a mare, în biserica, pe repausa-
tul pop'a Nicolae și pe mirés'a cumnata sa. Unu scan-
dalu ne mai pomenitu s'a produsu și tóta mahalau'a a
fost în picîore credându că pôte este focu, atrasi de su-
netele clopotelor, și de sgomotul asistentilor la acesta
barbara scena! Cu chiu cu vai cununi'a s'a îndeplinitu
în plânsetele biete mirese și în consternațiunea celor
de față.

Sciri scurte. *Ioan Pausz*, fostul vice-comite al Se-
verinului, precum scrie „P. Lloyd“ a fost prinsu în Ro-
mâni'a. — *Gabr. Dobos*, vestitul hotiu din comitatul
Biharia, condamnatu la închisore de 18 ani, a fugitu
din temniț'a dela Ilava. — *O feta care a inghititu unu
acu* se afla de prezentu într'unu spitalu din Buda; ea
l'a inghititu fără voia, căci scobindu-si dintii cu unu
acu, de odata a apucat'o tus'a și acul i lunecă pe gatu.
Ea suferă dureri mari. — *La Arad* fu spențuratu în
septemân'a trecuta soldatul, care anu-tiertiu a omoritu
pe pazitoriu calei ferate la stațiunea Haláp lângă Do-
briținu. — *Mare defraudare* s'a descoperitu la cass'a
centrala din Budapesta, vice-cassariul și controlorul au
fost arestatu îndata. — *Teatrul germanu din Budapesta*
se va redeschide în lun'a lui septembrie; o banca din
Viena, al careia este teatrul, a avisatu 40,000 fl. pen-
tru renovarea lui. — *Concipistii* dela inspectoratul de
contribuțiune din Budapesta au declarat, că vor între-
rumpe ori ce legatura cu *Lieszkovszky*. — *Protestantii*
au ținutu o adunare la Dobriținu în care au discutat
necesitatea d'a inființia o universitate protestanta acolo.
— *La Verpelat*, proprietatea dlui Antoniu Mocioni în
Ungari'a, comitatul Heveș, a fost în septemân'a trecuta
focu mare, care a nimicitu 300 de case. — *Reb Hillel*,
rabinul facatoru de minuni, din Orade a mersu la Clușu,
unde credinciosii sei îl primira cu asemenea pietate și
devotamentu. — *Tragera loteriei în 24 iulie*: Buda-
pesta 64, 84, 44, 89, 56; Linz 21, 90, 59, 62, 53; Triest
78, 76, 26, 3, 11.

Necrológe. *Elena Stoicoviciu*, soț'a dlui notaru
din Labosintiu, comitatul Timișorii, a încetatu din vie-
ția, în al 27-le anu al vietii sale, la parintele ei Aure-
liu Popoviciu, preotu în Chișoda. — *Aurelia Tieranu*,
o tinera eleva din cl. V., a repausatu în etate de 14
ani, la parintii sei în Timișora-Fabricu. — *Sofia Popa*,
soț'a dlui T. Popa, amplotiatu magistratualu în Timi-
șora, a muritu la 18 iulie. — *Ioan Bosco*, teologu abs.
de Arad, a repausatu la 1 iulie în Șomoschesu. —
Drnd Corneliu Piposiu, candidatu de avocat, membru
al congresului naționalu-bisericescu și al sinodului archi-
diecesanu, și locoteninte c. r. de reserva în regimentul
de infanteria nr. 64, a repausatu în etate de 30 ani; îl
gelescu: Ioan Piposiu, comite supremu în pens. și adv.
cu soț'a Maria nase. Danciu, ca parinti, Ioan și Au-
reliu ca frati, Emilia maritata Munteanu și Eufemia, ca
surori, și Ioan Munteanu, avocat, ca cumnatu.

Cronic'a lumei.

Turci'a a respunsu la not'a colectiva a puteril-
lor. În acesta Port'a isi esprima parerea de reu, că nu
pôte primi lini'a de graniti'a ficsata de conferinț'a din
Berlin între ea și Greci'a. Este înse gata a regulă în
câtva graniti'ele, exceptându Janina, Metzowo și Larissa.
Se dice, că acuma puterile vor îndreptă Portii unu ul-
timatu, ca în trei septemâni să esecute convențiunea
din 18 aprilu, la din contra se va sili prin o demon-
strațiune a flotei.

Principele Milan și-a înteruptu cur'a la Ems. și
s'a rentorsu iute la Belgrad. Caus'a rentorcerii sale
grabnice, este o depeșă ce a primitu, că soț'a sa, prin-
cipess'a Natalia, care se afla în stare binecuvântata, nu
e bine. În Budapesta dânsul a petrecutu de odata cu
fiul principelui Carageviciu.

Regin'a Spaniei e în mare încurcatura, căci nu
scie a cui svatu să-l primésca? Barbatul ei doresce, ca
dâns'a să parasésca locuinț'a-i de véra din La Granja
și să mérga la Madrid, ca îmbucuratorul evenimentu
familiaru să urmeze acolo, căci națiunea și datinile di-
nastice aru cere acést'a. Din contra, medicii sânt de
parerea, ca regin'a să rămâna în La Granja, căci aerul
din Madrid nu e priinciosu pentru dâns'a. Dar sânt și
medici de aceia, cari dicu, că ar fi bine ca regin'a să se
mute la Madrid, căci mai târziu începându-se ploile,
dâns'a nici n'ar puté să mai rămâna în La Granja, dar
atunce și caletori'a ar fi mai grea pentru ea.

Regele Bavariei a fost țilele trecute în mare pe-
ricolu. A eșitu cu trasur'a la preumblare, și nu peste
multu caili se rentorseră cu trasur'a gola, alergându sel-
baticu. Nu s'a întemplat înse nici o nenorocire, căci
în momentul pericolului regele sari din trasura; unu
vênatoru și cocierul, cari ședeau pe capra, fure restur-
nati; celu d'ântăiu își frânse piciorul.

Ex-împăratés'a Eugenia, visitându insul'a St'a
Elena, s'a rugatu în locul acela unde a muritu Napo-
leon I; a taiatu doue crengi din salci'a, care a deco-
ratu mormântul de odinióra al marelui împăratu, și va
darui un'a reginei Victori'a.

Sciri straine. *Mostenitorul de tronul Rudolf* a
mersu cu famili'a regésca belgica la Ostende unde vor
petrece mai multe țile. — *In Brusela*, la concertul de
musica militara, o banda austriaca, sub conducerea ma-
gistrului de capela, Cibulca, a câștigatu premiul primu,
de 1000 franci. — *Teodor Mommsen*, a cărui villa a
arsu nu de multu, se vindeca de bôl'a de arsura cape-
tata cu acea ocașiune, voindu a-si mântui bibliotec'a.
— *Mai multi pictori din Paris* au primitu însarcina-
rea dela guvern, ca să eternizeze pe pânza unele mo-
minte mai interesante ale sərbării naționale. — *Mr. Is-
may*, unu marinaru americanu, a facutu în realitate
ceea ce Jules Verne a scrisu în romanu, în aprôpe de
80 țile el a facutu ocolul pamântului. — *Vill'a lui
Mommsen* a fost asigurata la 200,000 marce, dar su-
m'a acést'a nu suplinese valôrea bibliotecii sale. —
In Franci'a în anul trecut s'a facutu 3277 de despar-
țiri, și în 2802 casuri femeile au cerut'o. — *Din Paris*
se scrie, că fiul cel mai mare al principelui Jeronim
Napole a, Victor, la 19 l. c. a devenitu majorenu, deci
bona' artistii îl vor proclamă de pretendentu. — *Ba-
zaine* au se afla în agon'i'a mortii, precum s'a anun-
ciatu: unu diuaru din Paris afirma, că scirea a fost ne-
fundata. — *Dr. Tanner* la Londra s'a remășitu, că 40
de țile nu va mânca nimica, 23 de țile a și petrecutu
fără mâncare.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru :

IOSIF VULCANU.